

MONITORING MEDIA

Adresa : Bd. Magheru nr. 28-30, etaj 3, Sector 1, BUCUREȘTI

Tel/Fax : 318.37.84 E-mail: office@monitoring.ro

DATA: 30-07-2007

EMISIUNEA: TALK ȘOC
POSTUL: N 24
ORA: 23:00
MODERATOR: DORU BRAIA
INVITAT: ADRIAN NASTASE
ADRIAN CIOROIANU

TALK-SHOW

Doru Braia: Iată-ne din nou la Talk Șoc aici, la N24, într-o zi foarte tristă pentru România. Întâi Stătătorul BOR, Preafericitul Patriarh Teoctist s-a înălțat la ceruri. Noi, cei de-aici, de la N24, îi vom purta mereu o amintire caldă, creștinească, mai ales că ne-a făcut onoarea, ne-a acordat privilegiul să începem Anul nostru european în sediul Patriarhiei Române. V-am propus pentru astă-seară o incursiune în politica externă românească, pentru că, acum 17 ani, România, pentru puțin timp, a cochetat cu perestroika, dar ceva mai puțin (...), după aceea ne-am hotărât toți să pornim către Uniunea Europeană și Alianța Nord-Atlantică, deci intuim instrumentele diplomatice de politică externă spre ce direcție duc și cum funcționează. Iată-ne, deodată, cum spun eu - și v-am mai spus-o în multe emisiuni - sub dictatura portofelului și, practic, nu mai știm prea multe despre ce face România în afara României. O discuție pe această temă, nu poate fi interesantă decât cu doi oameni calificați în tematică. Primul, cel dintâi în aceste zile, este actualul ministru de Externe, domnul Adrian Cioroianu, bună seara, iar cel de-al doilea, nu putea fi altcineva decât primul ministru de Externe post-decembrist, primul ministru de Externe legitim post-decembrist, domnul Adrian Năstase, bună seara. Mă bucur că vă am pe amândoi în această emisiune în care vă propun, așa cum publicul cunoaște emisiunea, o discuție fără ascunzișuri, despre interiorul Externelor. Suntem în Uniunea Europeană, suntem dependenți, vrând-nevrând, de niște documente ce ne impun o anumită conduită, dar totuși suntem cu specificul nostru. Cum îl reprezentăm, cum facem? O să vă propun o primă temă brizantă în ultimele zile, iată chestiunea Kosovo. E o zonă în care se pare, din nou, vor fi asmuțite armele, dacă nu se ajunge la rațiuni, e cea mai apropiată de frontierele României, drept pentru care România, de bună seamă, și pentru propria ei protecție, dar și poate pentru a aduce soluții, trebuie să-și prezinte o poziție. Domnule ministru, știu că ați fost nu demult la o reuniune unde s-a discutat în esență problematica aceasta.

Adrian Cioroianu: Inclusiv acest subiect s-a discutat. E reuniunea lunară a miniștrilor de Externe, care are loc în același format, acum într-un format de 27, evident că noi și Bulgaria suntem cei care am întregit tabloul, și o spun pentru că tocmai unul dintre apelurile pe care eu le-am făcut acolo a fost acela de a fi ascultat și glasul acestor țări care sunt în zonă, cunosc mai bine tipul de reacție pe care fie sârbii, fie kosovarii pot să-l aibă. Nu sunt atât de pesimist în legătură cu ce spuneți, despre glasul armelor, noi ne dorim să nu fie cazul. Dar ceea ce s-a întâmplat până în acest

moment este că toate scenariile, practic - și ale noastre, și ale partenerilor europeni - plecau de la ideea că vom avea o rezoluție a Consiliului de Securitate al ONU, care să fie baza legală a soluționării acestui dosar. Într-un fel sau altul. Domnul Adrian Năstase cred că, vrând-nevrând, a avut tangență cu problema, lucrurile se prezintă... Să simplificăm: practic, este o încercare a Uniunii Europene de a se poziționa într-o problemă în care până acum erau două tipuri de răspuns radical diferite. În legătură cu Kosovo, SUA favorizau ideea independenței provinciei, în condițiile în care Rusia spunea clar că nu acceptă. Care este locul Europei? Asta au discutat miniștrii de Externe. Nota pe care noi am adus-o acolo, plecând de la o cunoaștere a zonei, plecând de la o experiență de natură istorică pe care o avem...

Doru Braia: Chiar înrudiri genetice.

Adrian Cioroianu: Nu aș merge atât de mult pe ideea de înrudiri, pentru că noi nu facem o distincție între kosovari și sârbi. Noi vrem să se înțeleagă unii cu ceilalți. Poziția României a fost una care a plecat de la ideea că factorul timp nu este atât de important, precum este ideea de a nu strica echilibrul zonei.

Doru Braia: Albanezii se grăbesc, în timp ce sârbii mârâie.

Adrian Cioroianu: Nu numai. Acum s-a dat un timp suplimentar de dialog peste vară, practic 120 de zile, în care dialogul va continua, ministrul de Externe al Serbiei din noul Guvern face un turneu european, a fost în SUA și încearcă să prezinte punctul de vedere al Serbiei, au fost anumite declarații riscante ale unora dintre liderii kosovari, chiar dintre cei moderați. Sunt unii care au spus că ar fi fost un bun prilej ziua de 28 noiembrie ca zi pentru proclamarea independenței. Or, e Ziua Albaniei și ar fi fost un semnal...

Doru Braia: Ați făcut în numele României o propunere concretă sau v-ați raliat planului politicianului Ahtizaari din Finlanda? Pentru cei care poate nu sunt la curent, este o propunere a acestui politician finlandez de a se trece jurisdicția operațională de la Alianța Nord-Atlantică - NATO către Uniunea Europeană. Domnule fost ministru de Externe, Adrian Năstase, iată, auzim acum cam care a fost poziția României. Dacă ați fi fost ministru de Externe, v-ați fi diferențiat în vreun fel?

Adrian Năstase: L-am admirat pe domnul ministru, care a prezentat varianta optimistă și varianta care, mulți speră, să se realizeze. Poate însă că cei care sunt sceptici, au mai multe argumente. Nu e vorba de a trece jurisdicția de la NATO la Uniunea Europeană, ci de la ONU la Uniunea Europeană, iar situația... domnul ministru spunea că poziția României este una care... eu aș spune poziția României este două care – deși sigur, o să-mi scuzați acest dezacord –, dar până la urmă problema României, și s-a văzut lucrul acesta din luările de poziție ale președintelui Traian Băsescu și ale premierului, se raportează diferit la aceeași situație. Și până la urmă, poziția noastră e complicată. Pentru că Uniunea Europeană, inițial, a susținut planul B. Planul A era planul (...) care trebuia să fie acceptat, nu a fost acceptat, s-a trecut la planul B, încercarea de a-l impune prin intermediul unei rezoluții a Consiliului de Securitate, ceea ce a căzut din nou... și al cincilea proiect de rezoluție s-a volatilizat, s-au schimbat unele dintre lucruri, Slovacia nu a mai vrut să sponsorizeze proiectul de rezoluție, în fine. Uniunea Europeană sau ONU încerca să scape de problema asta, transferând-o către Uniunea Europeană, pentru a evita ceea ce la Consiliul de Securitate înseamnă dreptul de veto al Rusiei. Bineînțeles că la un moment dat s-a pus problema dacă țările care voiau să impună acest plan B, chiar într-o formulă care însemna o temporizare, cele 120 de zile de care vorbea domnul ministru, ar fi putut duce eventual la același final care era, în definitiv, independența Kosovo. Nu am să mă refer la toate aceste lucruri și poate că planul Ahtizaari ar fi meritat o dezbatere publică mult mai interesantă, pentru că...

Adrian Cioroianu: Inclusiv în România.

Adrian Năstase: Da, pentru că anexele de-acolo au unele lucruri destul de periculoase. Și aici problema României, și trebuie să spun că, într-un fel, președintele Traian Băsescu a avut dreptate, atunci când a sesizat unele chestiuni care erau ceva mai complicate în planul Ahtisaari. El spunând într-un fel, și avea dreptate, iată, se trece definitiv de la statutul unei minorități - se consideră că minoritatea respectivă reprezintă de fapt o populație, pe urmă s-a spus că e un popor - și dreptul la autodeterminare, care, de obicei, este legat exclusiv de popoare, devine aplicabil și în situația kosovarilor. În momentul în care accepți că se poate ajunge la noi subiecte pentru dreptul la autodeterminare, accepți și pentru transnistreni, și pentru găgăuzi, și pentru ceceni etc.

Doru Braia: Regiuni în care, încă, nu s-a întâmplat ce s-a întâmplat în Kosovo. Eu am fost acum peste 10 ani acolo și am văzut cum foarte potenți albanezi, în trafic de droguri și arme, au mulți bani, pur și simplu au dobândit proprietăți în buna înțelegere cu vânzătorii sârbi.

Adrian Năstase: Problema noastră nu e ce se va întâmpla în final acolo. Pentru că probabil independența este soluția inevitabilă. Deși Djindjic la un moment dat, am avut o discuție cu el la București...

Doru Braia: Regretatul Zoran Djindjic!

Adrian Năstase: Regretatul!

Doru Braia: Și cred că asta-i cauza pentru care el a trebuit să dispară.

Adrian Năstase: Nu știu, poate. Să nu exagerăm. Dar el îmi spunea, cu ocazia unei vizite la București că, „am fi dorit, de fapt, un partaj al teritoriului din Kosovo, cu un schimb de populații”, dar acum, deja, albanezii reprezintă acolo, kosovarii sau nu știu cum să mă exprim, albanezii de fapt din Kosovo...

Adrian Cioroianu: Kosovarii.

Adrian Năstase: Kosovari. Cam 90%. Iar sârbii au plecat, cred că mai reprezintă sub 10% și de aici o situație pe teren care nu mai poate fi modificată. Pentru noi însă, problema delicată din punct de vedere politic și, până la urmă, e păcat că nu există o concertare a pozițiilor între guvern și președinte, problema unui eventual precedent care sigur că a creat anumite valuri. Și, din acest punct de vedere, aș vrea să spun că, în urmă cu câteva zile, punctul de vedere exprimat de România a fost destul de bine argumentat și cred că domnul ministru poate explica mai bine, dar m-am uitat pe textul respectiv. Noi va trebui în legătură cu soluția care până la urmă tot acolo va ajunge, să ne fixăm punctul de vedere și să spunem că acesta nu poate să fie un precedent, este o chestiune extrem de importantă. În documentul Ahtisaari se vorbește despre drepturi colective pentru minorități, rezervele noastre demult sunt legate de respingerea unui astfel de punct de vedere și cred că aici, până la urmă, este o chestiune delicată. Putem să discutăm, fără îndoială, de ce se întâmplă în Kosovo, de soluțiile la nivelul Uniunii, de nevoia de solidaritate în interiorul Uniunii Europene și dificultatea României de a intra în consensul respectiv. Eu cred că toate aceste lucruri ar trebui să le gândim cu foarte mare atenție.

Doru Braia: Doamne ministru, pe lângă riscurile geo-politice inerente, până în acest moment noi avem niște probleme concrete. Și anume, trei militari români au căzut sub acuzația de tentativă de asasinat, pentru că au tras cu niște gloanțe de cauciuc, se pare ieșite din uz. Îi reprezentați în vreun fel, prin MAE?

Adrian Cioroianu: Pe cine?

Doru Braia: Pe acei jandarmi români?

Adrian Cioroianu: E datoria noastră ca stat să le acordăm drepturi.

Doru Braia: MAE întreprinde?...

Adrian Cioroianu: Nu MAE. E datoria noastră ca stat să le apărăm drepturile, în măsura în care ei pot fi parte dintr-un proces. Din păcate, s-a ajuns la concluzia că acele gloanțe de cauciuc au plecat din armele jandarmilor noștri. Procesul e în curs.

Doru Braia: Veți face intervenții în favoarea lor?

Adrian Cioroianu: Dacă va fi cazul, evident. E vorba de a-i pune sub protecția legii. Nu sub protecția unui minister. Ei acolo sunt parte din...

Doru Braia: Se pare că nu a fost vina lor că au folosit o muniție inadecvată.

Adrian Cioroianu: Nu ne putem pronunța.

Adrian Năstase: Problema e că la nivel ONU, din păcate, cauza nu a fost foarte bine apărută și cei din ONU au fost partizani în această chestiune. Eu pot să spun, domnule ministru nu poate să spună asta, și, din păcate, starea de spirit față de români în Kosovo s-a modificat extraordinar de mult în rău, datorită acestui incident.

Doru Braia: Două secunde de publicitate și revenim. Să ajungem la mama Rusia. Domnule Adrian Cioroianu, între timp v-ați mai acordat instrumentele cu președintele statului? Instrumentele funcționalității diplomatice.

Adrian Cioroianu: Nu contează foarte mult felul în care persoanele ministrului și președintelui au o relație, atâta timp cât mesajul... vreau să continui ideea domnului Năstase referitor la consecvența mesajului pe care noi îl dăm. Și eu vă mărturisesc că poate tocmai din interior nu văd lucrurile atât de...

Doru Braia: Comunicați cu președintele?

Adrian Cioroianu: Absolut!

Doru Braia: La nivel instituțional sau între timp ați trecut și pe la Golden Blitz împreună?

Adrian Cioroianu: La nivelul... nu, nu, cred că până la urmă cu atât mai mult, cu cât suntem într-o seară pe care ați început-o foarte solemn, n-ar fi cazul să coborâm nivelul discuției la șprîțuri. Vreau să vă spun că discuțiile pe subiectele importante sunt ele însele importante, pentru că altfel nu pot fi. Aș vrea să fac totuși precizarea, pentru a nu lăsa urmă de dubiu aici, că diferențele nu sunt atât de mari, pe cât par între ceea ce spune președintele și premierul. Bunăoară, Kosovo. În privința Rusiei, nu există diferențe. La Kosovo au fost diferențe de ton, decât de fond. De formă, dacă vreți.

Doru Braia: Domnul președinte e mai răspicat, așa cum îl știm?

Adrian Cioroianu: Dacă citiți cu atenție comunicatul pe care l-a dat premierul Călin Popescu Tăriceanu, după întrebarea care i s-a pus în Italia, în care a spus, domne, planul Ahtisaari, finalmente, e singurul pe care-l avem, pentru că, din păcate, asta e. La nivelul ONU se pleca pe ideea de rezoluție, care ar fi oferit baza legală. Ahtisaari a făcut o treabă eficientă. Și noi am apreciat efortul pe care l-a făcut în privința Kosovo, chiar dacă nu împărtășim întru totul concluziile. Trec imediat și la Rusia. Și într-un caz, și-n altul, ce ne preocupă pe noi e ideea de precedent în cazul Kosovo, dar și la cazul Rusia. Să trecem la concret.

Doru Braia: Un fenomen Kosovo credeți că acum, fiind membri ai Uniunii Europene, credeți că ar putea avea vreo rezonanță în România? Cum ar fi putut avea poate prin anii '90?

Adrian Cioroianu: Eu nu mă refeream la Transilvania. Să nu aruncăm primejdii false. Mă refeream la o declarație pe care a făcut-o liderul din Republica Bosnia-Herțegovina care a spus, da, vreți planul Ahtisaari pentru Kosovo? A doua zi declar și eu independența la mine. Și tot așa, pe principiul dominoului, poate ajunge până în Transnistria.

Doru Braia: Mi se par cam prozaice tranzacțiile astea. Așa era și pe vremea dumneavoastră, domnule Năstase? Cam ca la Obor, așa?

Adrian Năstase: E un mod de a atrage atenția asupra unei anumite poziții.

Adrian Cioroianu: Fiecare-și apără interesele.

Doru Braia: Am adus vorba de președintele Traian Băsescu, pentru că în ultimul timp am remarcat cu toții niște declarații, să le spunem, nu belicoase, aspre, de ambele părți. Pe de-o parte, președintele Traian Băsescu, din postura unei țări ce dăinuie victorios și glorios de 2000 de ani, a simțit nevoia să-i dea niște replici împotriva autoumilirii, tocmai stăpânului de la Kremlin, care nici el nu s-a lăsat provocat prea mult timp și ne-a așezat pe noi, România, într-o dimensiune minusculă, ce nu a mai ținut cont nici de apartenență la NATO, la Uniunea Europeană, pur și simplu, ne-a tratat ca pe unii de-ăia care, bă, dacă tot vă faceți rost furând bănci, Bancorex, Agricolă, de miliarde, ia plătiți voi gazul mai scump decât ceilalți.

Adrian Cioroianu: Exagerați! Pentru că, din păcate, România nu e trecută atât de mult cu vederea de Rusia. Mai mult...

Doru Braia: Așa ne dă impresia domnul Putin.

Adrian Cioroianu: Dimpotrivă! În argumentarea suspendării tratatului sau participării Rusiei la tratat, apare România.

Doru Braia: Datorită staționării trupelor americane, nu că am avea noi vitejii vitejilor conduși acum de domnul Teodor Meleșcanu.

Adrian Cioroianu: Apare România ca fiind în viziunea Rusiei, România prin prezența bazelor americane în România și în Bulgaria, cele două țări apar acolo în argumentarea pe care, în 13 iulie a.c., Putin a dat-o pentru suspendarea tratatului. Este un tratat privind armele convenționale în Europa, din noiembrie 1990, adaptat la sfârșitul anilor '90 și care presupunea, în virtutea unui angajament luat de Rusia în 1999, la Istanbul, ca bazele rusești din Georgia să fie desființate, și armata și depozitele militare din Transnistria să fie retrase. Este, din partea Rusiei, o ambiguitate voită. Pentru că ideea de suspendare nu apare în mecanismele tehnice ale tratatului privind armele convenționale. Te poți retrage sau nu. Ce va face Rusia? e întrebarea. Acum a intervenit o perioadă de 150 de zile, ce se vor epuiza pe la mijlocul lunii decembrie, moment în care, atunci, Rusia va trebui să spună „avem de gând să rămânem, avem de gând să părăsim tratatul”. Mesajele pe care le-au dat din acest motiv, MAE a declarat că noi nu am fost foarte surprinși. Și nici aliații noștri n-au fost, pentru că, din aprilie încoace, toate mesajele președintelui Putin, și nu numai, și ale unor ofițeri înalți ruși, toate mergeau către ideea că ei consideră tratatul ca fiind depășit. Și vor, de fapt, înlocuirea lui cu un altul, care să nu mai presupună din partea Rusiei angajamentul de a părăsi Georgia și Transnistria.

Doru Braia: Au ca țintă și scutul antirachetă. Domnul Adrian Năstase, un simpatizant al domniei voastre m-a sunat înainte de emisiune, doctorul Frenciu, undeva în Ardeal, care acum e de gardă și vă pune întrebarea: se poate face o paralelă între 1962 – criza rachetelor – și, iată, 2007, criza europeană militară?

Adrian Năstase: Nici vorbă! Vreau să fac însă un comentariu. Faptul că domnul președinte Traian Băsescu și domnul Călin Popescu Tăriceanu au păreri diferite, nu e grav. Ceea ce e grav este că, în numele României, în două momente diferite, se prezintă două poziții care, aparent, au diferențe sau pot fi interpretate ca atare. Nu vreau să intru în detalii și să spun că într-un fel poziția premierului era legată de nevoia de solidaritate în Uniunea Europeană, iar poziția președintelui era, mai curând, reflexul intern al unor preocupări și a unei nervozități, în legătură cu Serbia, cu ce se întâmplă în Kosovo. Și de-asta spun că, până la urmă, ce ar fi important în viitor, ca aceste puncte de vedere să fie, cumva, puse de acord înainte, în așa fel, încât să nu apară acel sentiment că punctul de vedere al României este exprimat pe două voci.

Doru Braia: La reuniunile internaționale, unde sunteți obligați să luați parte, ați sesizat vreo remarcă din partea partenerilor, cum că noi, iată, după 17 ani, am avea un președinte ceva mai nărăvaș decât cei de până acum?

Adrian Cioroianu: Nu la reuniuni, am fost întrebat de presă. În Belgia etc. Presa întreabă. Președintele în orice țară are o libertate pe care un ministru de Externe nu o are. În momentul în care un ministru de Externe ar spune, ar face considerații despre Marea Neagră ca lac rusesc, lucrurile ar fi altfel văzute. Domnul Năstase știe, a trecut prin acest post și știe că ești constrâns...

Doru Braia: Eii... dânsul a fost un răzgâiat. Avea un președinte care nu-i ieșea din vorbă.

Adrian Năstase: Să nu exagerăm!

Doru Braia: Pe vremea când erați ministru de Externe?

Adrian Cioroianu: Uitați-vă la presă și o să vedeți că... sunt inevitabile... nu mai știu, pe vremea domnului Năstase sau a domnului Meleşcanu, și atunci a fost o campanie de a sesiza diferențele dintre președinte și ministrul de Externe. În privința comparației susțin ce spune domnul Năstase, nu se poate face o comparație între...

Doru Braia: Legat de Rusia...

Adrian Năstase: Și atunci, revenind la întrebarea doctorului Frențiu, în mod evident, că nu e același lucru. Eu știu destul de bine istoria acestui tratat, chiar am fost prezent la momentul la care, în cadrul reuniunii de la Paris, din noiembrie 1990, în cadrul reuniunii CSCE, a fost semnat tratatul. El venea în urma unor negocieri și venea în urma unor schimbări...

Adrian Cioroianu: Pe fondul unei speranțe. Se termina Războiul rece.

Adrian Năstase: E adevărat. Însă începuse negocierea lui din primăvara lui 1989. Lucrurile nu erau foarte clare. URSS exista încă, pe de altă parte, Tratatul de la Varșovia exista încă, deși el era în moarte clinică. De aceea, rușii, acum, invocă cumva unele dintre prevederi pentru a spune, iată, a dispărut tratatul, România spune – și au dreptate diplomații români – care spun nu era vorba acolo de alianțe, ci de grupuri, cele două grupuri est și vest, și de aici unele dintre răspunsurile care se pot da. Ajungând la Rusia, până la urmă, relația noastră cu Rusia... Eu nu cred că povestea asta cu CFE va face multe valuri. E parte dintr-un dosar mult mai complex al re poziționării Rusiei față de Balcani, față de Europa și în relația cu americanii...

Doru Braia: Rusia totuși nu știu ce o avea cu noi, dar nu încetează să ne supună unei anumite presiuni economice și a părut ceva bizar.

Adrian Cioroianu: Și ce vă surprinde?

Doru Braia: Mă surprinde ce urmează. Simțim o presiune de-asta...

Adrian Cioroianu: Rusia are sub lavița pe care stă un imens depozit de bogății naturale, pe care-l transformă într-un instrument de putere geopolitică. Pe noi nu trebuie să ne preocupe tipul de răspuns pe care...

Doru Braia: Amândurora vi se pare firesc să ajungem în situația în care o chestiune eminent economică să nu mai fie dezbătută decât în planul diplomatic? Și mă refer la chestiunea Gazprom, conductă Nabucco...

Adrian Cioroianu: În lumea de azi nu mai există lucruri eminent economic. Lupta pentru putere în zonă, lupta pentru putere pe continent sau într-o arie anume se poartă inclusiv cu mijloace care, aparent, țin de economie. Este ceea ce face Rusia. Este ceea ce trebuie să facem noi. E ceea ce fac, practic, toți.

Doru Braia: Și diplomatul român merge așa, cu plasa la piață?

Adrian Cioroianu: E o formă de a explica. Eu vă spun altfel, ce am de gând să le comunic distinșilor noștri ambasadori. Vreau să vă spun că una dintre cererile pe care eu le voi adresa – nu eu în nume personal – distinșilor noștri reprezentanți

diplomatici este că activitatea lor va fi judecată inclusiv din punctul de vedere al expunerii economice pe care o vor face României în capitalele în care ne reprezintă. Noi avem la nivel de ambasadori – ambasadorul e un nivel la care nu sunt în acest moment toți cei care lucrează în diplomatie – avem puțin peste 70 de ambasadori. Avem 90 de reprezentanțe de ambasade în lume, numărul s-a restrâns, cred că în perioada dumneavoastră aveam mai multe ambasade decât acum. Din păcate, noi ne-am retras dintr-o serie de țări din Africa, Asia.

Adrian Năstase: America Latină.

Doru Braia: Da? Asta cred că a fost o mișcare lipsită total de dibăcie.

Adrian Cioroianu: Au fost decizii care s-au luat la un moment dat.

Doru Braia: Eu știu că peste 30 de ani vor mai exista doar două piețe: Africa și America de Sud.

Adrian Cioroianu: 880 este aparatul nostru. Până în 900 de diplomați.

Doru Braia: Pauză publicitară. Revenim în partea a doua „Talk Șoc” despre interiorul Externelor, împreună cu ministrul de Externe, domnul Adrian Cioroianu și primul ministru de Externe postdecembrist, aparținător al PSD-ului, pe vremea aia a FSN-ului, domnul Adrian Năstase. De ce nu vă certați puțin? Chiar sunteți într-o armonie deplină.

Adrian Năstase: Deja am crescut ratingul suficient.

Doru Braia: Da. Și eu vă sunt recunoscător. Vă propun să rămâneți și peste noapte aici.

Adrian Năstase: În legătură cu Rusia aș fi vrut să comentez câteva lucruri. Premisa de la care plecăm cu toții este evident aceeași – Rusia devine tot mai importantă, stă pe niște bogății extraordinare, le folosește pentru a redeveni o putere globală. Problema este ce facem noi în relația cu Rusia. În primul rând situația noastră geografică nu avem cum s-o schimbăm. Deci vom rămâne în continuare vecini cu Rusia. Rolul nostru aici va trebui să fie mai bine construit, pentru că nu cred că este util în vreun fel pentru noi sau chiar pentru aliații noștri să evităm în permanență Rusia. Și aici este o problemă care până la urmă se răzbună. Nu neapărat prețul gazului, deși sigur că și aici am constatat niște efecte. Dar iată la întâlnirile recente de la Zagreb și Instambul, singura întâlnire care nu a avut loc pentru că Putin s-a întâlnit cu toți șefii de stat sau de Guvern care au participat la reuniunea respectivă a fost Traian Băsescu. Pe de altă parte, tot acolo a fost lansat încă un culoar energetic. Este vorba de conducta ... care din nou va ocoli România și practic România rămâne o zonă care va pierde capacitatea de a se lega de ceea ce vor fi coridoarele energetice. 2006 s-a încheiat cu un deficit comercial de 3 miliarde și 600 de milioane de dolari, ceea ce este imens în condițiile în care exportul nostru reprezintă doar 10% din acest deficit. Noi mai exportăm vreo 400 de milioane de dolari, din care aproape jumătate reprezintă de fapt piesele de schimb de la Dacia Logan care sunt trimise în Rusia pentru a asambla acolo o mașină făcută de Renault la Moscova. Deci este foarte clar că aici au apărut niște probleme și de ordin politic. Există un anumit blocaj. Practic nu au mai avut loc... Toate vizitele care trebuiau să se deruleze au fost amânate în 2006. Sunt blocaje în acest moment și eu cred că până la urmă va fi nevoie de o anumită decizie serioasă, responsabilă. Atâta vreme cât în mod evident noi nu are rost să fim mai catolici decât Papa în relația cu Rusia, nu avem o miză specială în relația cu Rusia. Aici cred că este până la urmă nevoia de înțelepciune.

Doru Braia: Se pare că avem – Basarabia.

Adrian Năstase: Aici este o chestiune mult mai complexă. Sigur putem să discutăm despre subiectul acesta dar nu cred că această chestiune depinde atât de mult de ruși cât foarte mult de cei de la Chișinău.

Doru Braia: Chiar nu știu pe care dintre dumneavoastră să vă întreb. De aceea adresez întrebarea aceuia care știe ceva. Atitudinea față de România este mai aspră decât față de alte țări est-europene, foste aparținente la Blocul Comunist care, iată, au ajuns și ele în NATO, au ajuns și ele în Uniunea Europeană. Noi suntem tratați mult mai aspru.

Adrian Năstase: Dar te duci la un tip și-l înjuri, îi spui tot felul de lucruri și pe urmă îi spui: „Domne, mă tratezi mai prost decât cei care...”

Doru Braia: Îmi apare firească întrebarea: între timp nenumărate relatări documentate ne arată că exact acum 17 ani România era îmbibată de KGB-ism. Ei bine, nu a mai rămas niciun bobocel din ăștia pe aici care să ia legătura cu KGB-istul Vladimir Putin și să-i mai îndulcească considerațiile?

Adrian Năstase: Am impresia că erau atunci mult mai mulți în celelalte țări foste comuniste.

Doru Braia: 28.000 au plecat la invitația primului ministru de atunci și cu ajutorul dumneavoastră. Nu țineți minte? În septembrie 1990.

Adrian Năstase: E adevărat, dar eu nu cred că asta e problema. Eu am impresia că noi nu înțelegem că și în Rusia au avut loc niște schimbări care sunt la fel de spectaculoase ca cele de la noi. Iată de exemplu o dezbatere pe care ei au avut-o și pe care noi nu am urmărit-o. Noi nu știm aproape nimic despre alegerile lor parlamentare din decembrie, nu se discută absolut nimic despre partidele care participă acolo, despre sistemul electoral care a fost modificat. Eu am avut până de curând votul uninominal și am trecut acum la votul pe listă.

Doru Braia: Domnule ministru, sectorul Rusia multă vreme în Ministerul de Externe era un culoar ocultat până și de femeile de serviciu. Se puseseră așa păianjenii. Nimeni nu mai acționa absolut nimic spre Rusia. Între timp s-a mai normalizat situația, a mai evoluat relația României către Rusia?

Adrian Cioroianu: Când ați intrat ultima dată în Ministerul de Externe?

Doru Braia: Păi când am avut o întrevvedere cu domnia voastră în particular acum vreo câteva zile. Într-adevăr nu m-am dus spre secția Rusia, dar nici nu am auzit cum auzeam acum vreo 10 ani chiar și exclamații pe rusește.

Adrian Cioroianu: La ce întâlnire vă referiți cu mine?

Doru Braia: La o întâlnire privată.

Adrian Cioroianu: Din câte îmi aduc aminte nu știu la ce perioadă v-ați putea referi pentru că niciodată peisajul ăsta nu-mi dau seama dacă este apocaliptic sau doar ironie. Nimeni nu-și poate permite să-și pună pânzele de păianjen pe ușa dincolo de care se presupune că s-ar lucra relația cu vecinii noștri. Că e vorba de Ucraina, că e vorba de Rusia, că e vorba de Ungaria sau de Serbia, Bulgaria, oricine.

Adrian Năstase: Aici sigur că sunt unele probleme pe care trebuie să le acceptăm. În perioada de dinainte de 1989, cel puțin în anii '80, a fost o problemă foarte serioasă pentru că datorită unor rațiuni politice și a unei atitudini pe care v-o aduceți aminte, oamenii care făcuseră studii la Moscova, care erau cunoscători de limbă rusă, practic au fost scoși din Ministerul de Externe și a fost o perioadă de timp legată de vorbitorii de limbă rusă. Nu știu dacă știți că în România mai învață limba rusă cam 2.000 de elevi în vreo 20 de școli. Avem un deficit enorm. Iar în Rusia, era o catedră de limbă română la Moscova. S-a desființat. Mai este una la Sankt Petersburg, dar unde sunt vreo 13 studenți.

Adrian Cioroianu: Vorbim în engleză cu ei.

Adrian Năstase: Asta e rău.

Doru Braia: Sigur că da. Mai ales că la un moment dat, lăsând la o parte perioada comunistă, noi avem vrem – nu vrem chiar și afinități culturale cu Rusia și nu știu de ce nu le-am dezvoltat.

Adrian Cioroianu: Acum treceți dintr-o parte în alta. Domnul Doru Braia, de la Cantemir la NATO mai sunt o serie de evenimente de parcurs. Câtă vreme acceptă faptul că prin voința noastră am devenit în acești 17 ani membri ai NATO și ai Uniunii Europene nu transformați această problemă cu tratatul într-una bilaterală. Ea nu este. Domnul Adrian Năstase a spus-o: nu e un ghimpe în relația noastră bilaterală. Este relația pe care Rusia o are cu NATO, cu Occidentul și cu America. A, că vrea să se folosească de tratat să pună anumite condiții în legătură cu Kosovo sau în legătură cu retragerea ei din Georgia și Transnistria e altceva. Acolo trebuie să jucăm noi bine. Și încă o dată spun domnule Braia, războaiele și confruntările în secolul XXI se dau și prin felul în care știi să-ți vinzi o marfă.

Adrian Năstase: Aici problema pe care aș vrea s-o subliniez și eu în relația noastră cu vecinii pornind de la aceeași nevoie de a da mesajele constructive – România a avut două obiective esențiale după 1990: să devină membru NATO pentru a-și clarifica statutul de securitate și intrarea în Uniunea Europeană. Problema noastră esențială ar fi acum ca, pe această bază, să ne construim mai bine relațiile de vecinătate, iar vecinătatea cu Rusia ne-a creat de-a lungul secolelor nenumărate probleme, dar poate să fie și un avantaj în termeni economic. Nu aș vrea cumva să pară că eu sunt un prorus sau altcineva este antirus sau... Chestiunea este legată strict de interesele României – interese economice, strategice.

Doru Braia: Și eu mi-aș dori ca sute de copii să-și petreacă vacanțele și prin Rusia. E o țară superbă.

Adrian Cioroianu: Sau să vină rușii la noi.

Doru Braia: Dacă scot ăia din raniță vreun tănculeț?

Adrian Năstase: Nu, nu. Să vină în vacanță.

Doru Braia: Vreau să fac o foarte scurtă incursiune spre cartierul general NATO care, bag seama, aproape nu mai știe ce să creadă. În vreme ce președintele țării și partidul domniei sale, PD-ul, susțin cu vehemență continuarea misiunilor românești dure militare în Irak, partidul domniei voastre și al prim-ministrului, PNL, prin două voci mai mult decât calificate – fostul ministru al Apărării, Teodor Atanasiu, și actualul ministru, Teodor Meleșcanu – susține retragerea trupelor din Irak că doar nu suntem noi singurii, din moment ce și prim-ministru englez l-a anunțat acum câteva ore pe președintele american că angajamentele luate de Tonny Blair erau una, dar acum e el la putere. El e mai pacifist...

Adrian Cioroianu: Nu ați mai citit ziarele de ceva vreme domnul Doru Braia.

Doru Braia: Ba da. Acum vreo trei ore.

Adrian Cioroianu: Le-ați citit pe alea de acum trei ani.

Doru Braia: Mă simt bine să văd că am un ministru de Externe mai informat ca mine. Așa se și cuvine.

Adrian Cioroianu: Domnule Braia, această retragere, mai devreme sau mai târziu, va avea loc. Noi avem vreo 2.000 de soldați în afara granițelor. Asta inclusiv Irak, Afganistan, Kosovo, pe unde am avut prezențe afară.

Doru Braia: Reușiți dumneavoastră cel puțin ca ministru de Externe să-i aduceți la un oarecare numitor comun pe președinte și partidul său și pe președintele dumneavoastră de partid, primul ministru și miniștrii Apărării?

Adrian Cioroianu: Aceste lucruri nu se discută la acest nivel domnule Doru Braia. Nu este un moft de președinte sau de premier. Noi am avut ideea – eu spun nu tocmai grozavă – de a discuta mai mult în presă înainte de a discuta cu aliații noștri.

Orice reconfigurare a prezenței noastre pe teatre în afară o vom discuta cu aliații. Suntem parteneri...

Adrian Năstase: Aș vrea să spun și eu ceva care mi se pare totuși important. Este absolut inadmisibil ce s-a întâmplat în legătură cu subiectul Irak. Putem să discutăm care e cea mai bună strategie. Putem să discutăm dacă era nevoie la un moment dat de mers pe variantă. Ceea ce după părerea mea a fost o greșeală extraordinară a fost că la un moment dat premierul a dorit să-i arunce un cartof fierbinte în brațe președintelui și de aici a pornit o întreagă discuție absolut...

Doru Braia: Vreau să vă semnez din perspectiva omului simplu din România faptul că după 50 de ani, datorită acestei inițiative a reapărut în România sintagma „văduvă de război”, ceea ce este dureros. Repede, foarte repede că nu mai avem decât câteva secunde – cum s-a rezolvat problema destul de scandalosă, scandalizantă de la Ambasada României din Chișinău unde, ați văzut, presa românească a relatat, se vând vize de intrare în România pe 50-100 de euro.

Adrian Cioroianu: Să nu confundăm Ambasada Consulatului.

Adrian Năstase: Dar Consatul face parte din Ambasadă.

Adrian Cioroianu: Sigur.

Doru Braia: S-a făcut o anchetă?

Adrian Cioroianu: Evident.

Doru Braia: Ați găsit vinovați?

Adrian Cioroianu: Cei care sunt din partea României vor fi evident trași la răspundere.

Doru Braia: Aflăm sau se petrece totul camuflat?

Adrian Cioroianu: Nu poți mereu să mergi cu cărțile pe masă. Avem nevoie de două consulate care să dea numai vize.

Adrian Năstase: Din păcate însă ele au fost anunțate la un moment dat absolut aiurea...

Doru Braia: Ne taie din emisie și nu pot să ies până nu spun motto-ul emisiunii. Domnilor, e extrem de greu să vă obțin pe amândoi în același timp într-o emisiune...

Adrian Năstase: Ne-ați lăsat și după aceea nu ne lăsați să vorbim.

Doru Braia: Doamnelor, domnișoarelor și domnilor, motto-ul emisiunii cred că e valabil chiar și între diplomați: „Nimeni nu are putere împotriva adevărului, decât împreună cu el”. Ne revedem sper luna viitoare la ora 23.00 la o nouă ediție talk șoc. Până atunci rămâneți sănătoși și nu uitați îndemnul meu – măcar din când în când seara câte o rugăciune. Doamne ajută!